

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

19 iunie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Toma Nadejda,

Judecători – Cobzac Elena, Timofti Vladimir, Alerguș Constantin, Țurcan Anatolie,

a judecat, fără citarea părților, recursul în anulare declarat de către Adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, prin care solicită casarea sentinței Tribunalului militar al Districtului militar Moscova din 24 noiembrie 1941, în cauza penală privindu-l pe

Kovaliov Alexandr Xxxxx, născut în xxxxx, originar din or. Xxxxx, raionul Xxxx, Xxxxx.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:
29.05.2018 – 19.06.2018 (instanța de recurs în anulare).

Asupra recursului în anulare, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Tribunalului militar al Districtului militar Moscova din 24 noiembrie 1941, Kovaliov Alexandr a fost condamnat în baza art.58-1 lit. b) Cod penal al RSFSR la pedeapsă capitală.

2. Potrivit sentinței, inculpatul Kovaliov Alexandr a fost recunoscut vinovat și condamnat pentru faptul că exercitându-și serviciul militar în armata roșie, în timpul escortei convoiului cu muniții, la 19 august 1941, s-a predat inamicului. După interogatoriul ofițerilor germani, inculpatul a fost înarmat și trimis pe front, unde ultimul a luat parte la luptele împotriva armatei roșii. Ulterior, inculpatul, fiind rănit a nimerit pe teritoriul ocupat de armata roșie.

Prin acțiunile sale, inculpatul Kovaliov Alexandr a săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 58-1 lit. b) Cod penal al RSFSR, adică trădare de patrie.

3. Adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, a declarat recurs în anulare, prin care invocă prevederile art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, și solicită casarea sentinței Tribunalului militar al Districtului militar Moscova din 24 noiembrie 1941, cu încetarea procesului penal în privința lui Kovaliov Alexandr, în baza art.58-1 lit. b) Cod penal al RSFSR, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea inculpatului la răspundere penală, cu reabilitarea lui.

În susținerea celor menționate în textul recursului în anulare, Adjunctul Procurorului General invocă faptul că în cadrul ședinței de judecată, inculpatul Kovaliov A. nu și-a recunoscut vinovăția în cele incriminate și a declarat că fiind mobilizat în armata roșie, în august 1941, în timpul escortei convoiului cu muniții, a fost bombardat de avioanele germane, ca rezultat a fost luat prizonier. Ulterior, după interogatoriu, a fost trimis de ofițerii germani pe front, unde în timpul luptelor, profitând de situație, a fugit în direcția teritoriului unde erau dislocate unitățile militare ale armatei roșii. Găsindu-și regimentul său, a raportat comandantului despre faptul că a fost luat de germani prizonier, dar a reușit să fugă. A susținut că nu a avut intenția să rămână la inamic și îndată ce a revenit în unitatea militară, a raportat totul cum s-a întâmplat.

Concomitent, procurorul menționează că probele administrate în cauza dată nu sunt suficiente pentru calificarea acțiunilor inculpatului în baza art.58-1 lit. b) Cod penal al RSFSR pentru trădare de patrie, deoarece ele nu confirmă faptul că inculpatul Kovaliov Alexandr, prin acțiunile sale a prejudiciat potențialul militar, independența statală sau inviolabilitatea teritorială a URSS, așa cum prevede acest articol.

Sentiința de condamnare în privința inculpatului Kovaliov A. a fost pronunțată exclusiv în baza declarațiilor inculpatului, nefiind cercetate și alte probe. În egală măsură, instanța de judecată a încălcat flagrant dreptul inculpatului la apărare, examinând cauza penală în lipsa apărătorului, deși participarea acestuia era obligatorie.

Astfel, se constată că condamnarea lui Kovaliov A. este apreciată ca un viciu fundamental comis în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea pronunțată, întrucât a fost încălcat dreptul inculpatului la un proces echitabil. În consecință, hotărârea judecătorească urmează a fi casată, cu încetarea procesului penal în privința lui Kovaliov Alexandr în temeiul art.391 alin. (1) pct.6) Cod de procedură penală, întrucât există circumstanțe care exclud tragerea inculpatului la răspundere penală.

În consecință, notează că inculpatul Kovaliov Alexandr în conformitate cu art.3 al Legii RM nr. 1225-XII din 08 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, urmează a fi reabilitat.

4. Judecând recursul în anulare declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit art. 6 pct. 44), art. 22 alin. (3), art. 452 alin. (1), art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare de către Procurorul General și adjuncții săi în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii

precedente a afectat hotărârea atacată. Viciu fundamental în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârile pronunțate, se consideră încălcarea esențială a drepturilor și a libertăților fundamentale ale omului. Hotărârea judecătorească definitivă împiedică reluarea examinării procesului penal în privința aceleiași persoane pentru aceeași faptă, cu excepția cazului în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea pronunțată.

La 30 decembrie 1992 a intrat în vigoare Legea nr. 1225-XII din 08.12.1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice.

Colegiul penal lărgit menționează că potrivit art. 3 lit. a) al Legii nominalizate, sunt declarate nevinovate și urmează a fi reabilitate în fața societății și reintegrate în drepturi, indiferent de locul de trai în prezent, toate persoanele care, în perioada dintre 07 noiembrie 1917 și 23 iunie 1990, au fost supuse represiunilor politice în baza deciziilor organelor de stat judiciare sau extrajudiciare pentru „trădare de patrie”.

Sub acest aspect, instanța de recurs în anulare reține că Kovaliov Alexandr a fost condamnat prin sentința Tribunalului militar al Districtului militar Moscova din 24 noiembrie 1941, în baza art.58-1 lit. b) Cod penal al RSFSR, pentru trădare de patrie.

Conform art. 5³ alin. (2) al Legii nr. 1225-XII din 08.12.1992, recursurile în anulare se examinează de către Curtea Supremă de Justiție în modul stabilit de Codul de procedură penală pentru examinarea recursurilor în anulare.

Ținând cont de cele constatate și de prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit constată prezența în speță a motivelor întemeiate de a interveni în hotărârea judecătorească irevocabilă de condamnare a lui Kovaliov Alexandr în baza art.58-1 lit. b) Cod penal al RSFSR, cu casarea acesteia și în temeiul prevederilor art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, cu încetarea procesului penal, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea persoanei la răspundere penală, și reabilitarea condamnatului.

Prin urmare, în temeiul circumstanțelor nominalizate, recursul în anulare urmează a fi admis, cu casarea totală a hotărârii irevocabile contestate, ca fiind afectată de un viciu fundamental și dispunerea încetării procesului penal, pe motiv că sunt prezente circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală.

5. În conformitate cu prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b), art. 453 alin. (1), art. 457 alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Admite recursul în anulare declarat de către Adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, casează total sentința Tribunalului militar al Districtului militar

Moscova din 24 noiembrie 1941, cu încetarea procesului penal în privința lui **Kovaliov Alexandr Xxxxx**, în baza învinuirii pe art. 58-1 lit. b) Cod penal al RSFSR, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea lui la răspundere penală și dispune reabilitarea acestuia, în conformitate cu art. 3 lit. a) a Legii Republicii Moldova nr. 1225-XII din 08 decembrie 1992, privind reabilitarea victimelor represiunilor politice.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la **19 iunie 2018**.

Președinte

Toma Nadejda

Judecători

Cobzac Elena

Timofti Vladimir

Alerguș Constantin

Țurcan Anatolie